

Mucvai' a tesmumut

Minqalmang qabas sa tesmumut madin na malatpu' i ' ni'a bunun
mimisbu qaqaqanup, maupa' i madia can bukzav tun na put mama'un ni
takilu'dun tu qacu, ananqa mintuc ca bunun qaqaqanup pi mahiav usiza'an
ni cui, al tupa tu masaupa qatungulan, vaqu,
haluvatan, vahang, kamun, nining'av, hihilav, qamutic, sala', tun'ilan, sauli,
qutun, buan, lituk, nungqaihan, **havihalung**, siqail, hinuqon, tuan, babalu',
si'asik, iivut, pupuhut, pal'asangun, sut', sangqau'an, dahulan, qanituan,
qalubis, tongkusaviq, mainuqanaz, laqaisan, babalu, tibaun, qaimuc,
qali'dang, ludungqas, tahun, maqat **cikaupa** dalaq dika', **mu'amin** icia bunun
tu **mai'acang**, **anangqa** maduka bunun mucuques muncan mai'acang
qanup pi azus sadu ki maibu'hav.

Heza' amin na tisuni minvaivi ka diqanin na **mucvai'** a tesmumt,
maszang ngi talmadia **ni tu** qudanan na mataz za ismut, uka cia tesmumut ta
kaunun, ananqa madia tesmumut ta mataz.

Cin opa'i pantungtung nga dalaq qi bintoqan tikic ca, mintun
makazhav, mintun maklang nga diqanin, ni'in maqtu miqumic, ni a bunun
qabas madia a, muazin min'uni qaqaqanup **cin malka'iskan** miqumic,

maisnacan qanciap mungquma, sepuk sidi, qanvang, tudipin na bunun
minmadia. tiscia asa pidaing ngi sepukan qanvang, muqalmang
mapapaloq'qi lukic kukuzaun, ananqa min'uka cia tesmumut ta dangi'an
miqumic, heza tesmumut ta dangi'an ngabul min'uka'in amin. ican Taivang
ti madia a qanvang, heza' mekuknav punpia qamisan kilimun, na uka'in
amin sadu'an. maqat Taivang ti tu bunun ni heza' sinluc'an, muncan libus
qanup, asa tu ni tu pimadia, uskunun paqusil ma'un, mopa'i ni'in na
tesmumut minmadia. maca ni'in mucmuav ikma'ia ki avula', sik'tang,
maqat dalaq di ka manadidip tu maba'qec, namaqa nastu dalaq ti tu pav va,
namu'amin misbulbul namedaza' a danum. pindikla' i dalaq nastu ti, na
malatpu' a bunun can dalaq ti.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【卡群布農語】國中學生組 編號 1 號

減少的野生動物

1960-2005 年是林務局開發造林的時期，當時原住民的生活困頓而被造林業工作所吸引。布農族、排灣族、魯凱族，達悟族、泰雅族等各族，為了照顧家庭，都願意離開故鄉，前往深山的南投山區賺錢，一待就是一、二個月，除了工作賺錢之外、也會放置陷阱捕獸夾等，若獵到一隻山羌可賣四千元，水鹿一隻為兩萬元、山羊一隻九千元、穿山甲一隻兩萬元，排灣族，魯凱族若是獵到老鷹，就不回山上，他們說可以一輩子當富翁了。

因此，當時的野生動物逐漸減少。排灣族及魯凱族除了拿去平地賣之外，若有一點味道，就會烤起來，帶回家給老婆、孩子。布農族人則會把獵到的動物不管大小都分享使用，因為布農族是分享的民族。

十五年前，丹大林區的主要橋樑被水沖走，獵捕動物主要的道路斷線之後，才保住了野生動物的生命，原住民也就減少狩獵、買賣的行為，因為生態平衡是大家的責任，我們可以規劃山區為保育區及緩中區、獵捕區等，將來也可以讓外面的更多人一起分享，欣賞中央山脈的美景。